

Rozwiń skrzydła

Skąd wiadomo, jakie pasje drzemią w młodym człowieku, na przykład w gimnazjaliście? Rzut oka na fotografię i już wiadomo, w gimnazjaliście drzemią pasje ornitologiczne. No w każdym razie, w niejednym gimnazjaliście z Zabierzowa Bocheńskiego.

Barbara Nowak
nauczyciel biologii i edukacji ekologicznej
Gimnazjum w Zabierzowie Bocheńskim

W sobotę 20 listopada niemal trzydziestu uczniów i nauczycieli Gimnazjum Niepublicznego im ks. Jana Twardowskiego uczestniczyło w zajęciach ornitologicznych w Zatorze koło Oświęcimia. Zbierając się do odejścia jesień, przejmujący chłód, mgliste poranki to zdawałoby się niezbyt sprzyjające okoliczności do obserwacji ptaków, ale nie nad stawami zatorskimi.

Stawy te istnieją już od średniowiecza, dzisiaj obejmują 16 kompleksów, a każdy z nich – kilkanaście zbiorników, łącznie kilkaset hektarów powierzchni wody. Większość stawów wzdłuż grobli posiada szeroki pas trzciny i innej roślinności wodnej. Wokół rosną stare dęby i topole. Ich usytuowanie tuż przy dolinie Wisły, będącej naturalnym korytarzem wędrówkowym sprawia, że stawy tętnią ptasim życiem od pierwszych wiosennych roztopów, do pierwszych zimowych mrozów.

Stawy są atrakcyjne dla ptaków, ale i dla „ptasiarzy”. Nas w pierwsze tajniki ptasiego świata wprowadzało trzech fachowców z Sekcji Ornitologicznej Wydziału Leśnego Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, panowie Jakub Pełka, Kamil Kędra i Filip Kowalski.

Zobaczyliśmy trzy gatunki łabędzi, najbardziej pospolitego niemego, ale także krzykliwego i czarnodziobego, czapłę białą i siwą, kilka gatunków kaczek: krzyżówki, łycki, gągoły, czernice i bielaczkę (która jako ptasi rarytas wzbudziła zachwyt ornitologów, a dla swej urody – zachwyt uczennic), perkozy dwuczube i rdzawoszyje, kormorany, gęsi gęgawy. Poza tymi gatunkami także jasiołuski, dzwońce, drozdy kwiczoły, szczygły, bażanty, czajki i biegusy zmienne, potrzuszcz, a na niebie – „drapole” myszołowy. No, może nie każdy z nas zobaczył wszystkie gatunki, ale łączna lista przedstawia się imponująco.

Zobaczyliśmy trzy gatunki łabędzi, czapłę białą i siwą, krzyżówki, łycki, gągoły, czernice i bielaczkę, perkozy dwuczube i rdzawoszyje, kormorany, gęsi gęgawy. Także jasiołuski, dzwońce, drozdy kwiczoły, szczygły, bażanty, czajki i biegusy zmienne, potrzuszcz, a na niebie – „drapole” myszołowy.

Wyprawa była rzeczywiście pierwsza, bowiem właśnie nią rozpoczęliśmy realizację projektu „Rozwiń skrzydła” w ramach ogólnokrajowego programu Ogólnopol-

skiego Towarzystwa Ochrony Paktów (OTOP) „Blżej natury” finansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach programu Infrastruktura i Środowisko oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i poświęconego obszarom chronionym Natura 2000. Głównym celem projektu jest zwiększenie świadomości mieszkańców gminy na temat walorów przyrodniczych regionu oraz obszarów Natura 2000.

Przypomnijmy, że celem sieci Natura 2000 jest zachowanie, ochrona i poprawa jakości środowiska najwartościowszych przyrodniczo fragmentów naszego kontynentu. Ochroną objęte są tu gatunki roślin i zwierząt, a także siedliska przyrodnicze typowe dla Europy – a zagrożone wyginięciem. Obszary Natura 2000 to miejsca szczególnie licznych występowania najrzadszych, najbardziej zagrożonych wyginięciem roślin i zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych w Unii Europejskiej. Zakwalifikowanie danego obszaru do sieci Natura 2000 oznacza, że wartość przyrodnicza takiego miejsca jest wyjątkowa z perspektywy całej Wspólnoty Europejskiej, a nie tylko poszczególnych krajów członkowskich. Ostoję przyrodnicze należące do Europejskiej Sieci Natura 2000 to:

- OSOP - obszary specjalnej ochrony (ptaków) – wyuczone dla ochrony ptaków, i
- SOOS – specjalne obszary ochrony (siedlisk) – wyznaczone dla ochrony siedlisk przyrodniczych, roślin oraz zwierząt (poza ptakami). Puszcza Niepołomska jest obszarem specjalnej ochrony ptaków (OSOP PLB120002) jako jedno z najważniejszych w kraju lęgówisk puszczyka uralskiego, dzięcioła średniego oraz muchołówki białoszyjej.

